

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22118 - Dificultats Específiques d'Aprenentatge
Grup	Grup 10, 2S, Menorca
Guia docent	D
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Nom	22118 - Dificultats Específiques d'Aprenentatge
Crèdits	1,76 de presencials (44 hores) 4,24 de no presencials (106 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 10, 2S, Menorca (Campus Extens Illes)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Begoña De la Iglesia Mayol bego.delaiglesia@uib.es	09:30	10:30	Dimecres	01/09/2017	31/07/2018	Despatx B103- sempre amb cita prèvia

Contextualització

L'assignatura Dificultats Específiques d'Aprenentatge és una assignatura bàsica que contribueix a l'orientació dels futurs mestres en estratègies d'intervenció psicoeducativa amb alumnes que presenten problemes en el procés d'adquisició i ús de la lectura, escriptura i/o matemàtiques, tenint en compte no tan sols les característiques individuals d'aquests, sinó també el context familiar, emocional i educatiu que els envolta. És una assignatura fonamental per ajudar al fet que aquests futurs professionals estiguin preparats per atendre la diversitat de l'alumnat, desenvolupin una actitud de respecte davant aquesta situació d'heterogeneïtat, i es consciencïïn de la necessitat de treballar en equip per optimitzar la qualitat de la intervenció.

L'assignatura Dificultats Específiques d'Aprenentatge s'imparteix al segon semestre del segon curs de la titulació de Grau d'Educació Primària.

L'assignatura té caràcter bàsic, i forma part del mòdul "Aprenentatge i desenvolupament de la personalitat", dins la matèria "Dificultats d'aprenentatge", juntament amb les assignatures "Educació inclusiva", "Atenció a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu a l'escola", "L'alumnat amb necessitats educatives especials i altes capacitats", "Atenció a la diversitat social, lingüística i cultural a l'escola", i "Intervenció educativa des del context familiar i social de la persona amb discapacitat".

Requisits

L'assignatura "Dificultats Específiques d'Aprenentatge" és de formació bàsica, per tant, no té requisits essencials.

Recomanables

Tot i que no és imprescindible, és recomanable haver superat l'assignatura "Lectura i escriptura inicials", del primer semestre del segon curs d'Educació Primària, ja que és necessari conèixer el procés d'adquisició de

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22118 - Dificultats Específiques d'Aprenentatge
Grup	Grup 10, 2S, Menorca
Guia docent	D
Idioma	Català

la lectura i de l'escriptura, per tal de poder determinar i intervenir adequadament, si es presenta una dificultat específica d'aprenentatge.

Competències

L'assignatura "Dificultats Específiques d'Aprenentatge" té com a principal objectiu adquirir estratègies de prevenció, d'identificació i d'intervenció psicoeducativa davant alumnes amb dificultats d'aprenentatge. Aquest objectiu general està relacionat amb les següents competències que formen part del pla d'estudis de la titulació de Grau d'Educació Primària:

Específiques

- * Identificar dificultats d'aprenentatge, informar-les i col·laborar al seu tractament. (1.1.4).
- * Mostrar una actitud de valoració i respecte cap a la diversitat de l'alumnat, independentment de les seves condicions o característiques, i promoure aquesta mateixa actitud entre aquells amb els quals treballi directament. (1.1.8).

Genèriques

- * Capacitat d'identificar necessitats. (4.1.7.).
- * Capacitat de crear i adaptar estratègies i materials i mitjans didàctics. (4.1.9.).
- * Assumir la dimensió ètica i deontològica pròpia de la funció docent i actuar responsablement en conseqüència. (4.2.4.).
- * Conèixer els recursos disponibles i saber cercar ajuda. (4.3.6.).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Al següent apartat es descriuen els continguts que es treballaran al llarg del curs per tal d'assolir les competències establertes.

Continguts temàtics

- Bloc 1. Concepte de dificultats d'aprenentatge i legislació vigent
  - 1.1. Controvèrsies en la definició de DA
  - 1.2. Legislació vigent i les seves conseqüències en el context escolar i familiar
- Bloc 2. Avaluació i identificació de les DA en el context escolar
  - 2.1. Avaluació versus diagnòstic: qui, quan i com s'avalua i es diagnostica?
  - 2.2. Model RtI (Response to Intervention)
  - 2.3. Funcions del mestre respecte l'avaluació i identificació de les DA.
- Bloc 3. La família i les dificultats específiques d'aprenentatge
  - 3.1. La importància de la família en la identificació i intervenció amb l'alumnat amb DA

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22118 - Dificultats Específiques d'Aprenentatge
Grup	Grup 10, 2S, Menorca
Guia docent	D
Idioma	Català

3.2. Models d'escola on s'afavoreix la participació de la família en l'escola: l'exemple de les Comunitats d'Aprenentatge.

Bloc 4. Els aspectes socials, motivacionals i emocionals de les dificultats d'aprenentatge

4.1. L'aprenentatge autorregulat: anàlisi de les variables motivacionals, emocionals i cognitives.

4.2. La importància de la identificació i de la consideració dels tres tipus de variables en el disseny de les propostes d'intervenció.

Bloc 5. Identificació i intervenció amb les dificultats específiques d'adquisició i ús de la lectura.

5.1. Què és un dificultat en la lectura?

5.2. Com s'identifica?

5.3. Com s'ha d'intervenir des del context escolar?

Bloc 6. Identificació i intervenció amb les dificultats específiques d'adquisició i ús de l'escriptura.

6.1. Què és un dificultat en l'escriptura?

6.2. Com s'identifica?

6.3. Com s'ha d'intervenir des del context escolar?

Bloc 7. Identificació i intervenció amb les dificultats específiques d'adquisició i ús de les matemàtiques.

7.1. Què és un dificultat en les matemàtiques?

7.2. Com s'identifica?

7.3. Com s'ha d'intervenir des del context escolar?

Metodologia docent

Dins aquest apartat es descriuen la metodologia i les activitats a desenvolupar, tant de forma presencial com a no presencial, que ajuden a adquirir les competències de l'assignatura.

Volum de treball

A continuació, es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i no presencial planificat en relació a les hores i els crèdits.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició dels continguts	Grup gran (G)	La metodologia emprada serà l'exposició teòrico-pràctica dels tots els continguts de l'assignatura (per part de la professora, professionals que actualment estiguin treballant la temàtica a desenvolupar o alumnat tutoritzat), amb el suport multisensorial necessari per a la seva comprensió. Aquestes sessions s'impartiran per videoconferència i, bàsicament, amb la metodologia "Flipped Classroom" amb la qual es pautarà al'alumnat una sèrie de tasques prèvies a la sessió per a poder desenvolupar activitats d'anàlisi de casos	30

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22118 - Dificultats Específiques d'Aprenentatge
Grup	Grup 10, 2S, Menorca
Guia docent	D
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			<p>pràctics i d'instruments d'avaluació de dificultats específiques d'aprenentatge; anàlisi i comentari d'articles relacionats amb l'assignatura; debat de material audiovisual relacionat amb les dificultats específiques d'aprenentatge; així com l'anàlisi dels dubtes que poden anar sorgint durant el treball grupal sobre l'anàlisi i la proposta d'intervenció amb un cas propi d'alumne/a amb dificultats en lectura, escriptura i/o matemàtiques.</p> <p>Durant aquestes sessions, també s'aplicaran qüestionaris on line per tal d'avaluar l'adquisició dels continguts teòrics més rellevants de l'assignatura. Les qualificacions dels qüestionaris, amb una puntuació de 10,seran considerades en la nota de l'examen final de l'assignatura, augmentant-la en un 0.5.</p>	
Pràctiques externes	Programa amic/ga lector/a	Grup mitjà (M)	<p>Per al desenvolupament dels crèdits pràctics de l'assignatura, l'alumnat de Palma tindrà l'oportunitat d'anar a l'escola CEIP Pintor Joan Miró, on es durà a terme el programa amic lector. Aquest consisteix en què cada un dels alumnes de la UIB tindrà assignat un/a alumne/a de l'etapa d'Infantil o de Primària en procés d'adquisició de la lectura, de l'escriptura i del pensament matemàtic. L'objectiu del programa és que les parelles que s'estableixin (alumne/a UIB alumne/a escola) vinculin i gaudeixin del procés lector, per tal d'analitzar enquina etapa es troba l'alumne i treballar amb els predictors d'èxit de la lectura. Aquestes tasques seran avaluades a partir de l'elaboració d'un Quadern d'Amic/ga Lector/a, és a dir, una eina de reflexió pautaada, amb una proposta d'index compartida al Moodle, per tal de facilitar-ne el seu desenvolupament. L'avaluació dels crèdits pràctics de l'assignatura si es segueix aquest programa seran un 50% del total de l'assignatura.</p> <p>Aquesta eina d'avaluació és recuperable, tot i que si es presenta el mes de juliol, l'única opció de qualificació és aprovat (5), o suspens (4).</p> <p>Per a l'alumnat de Menorca i d'Eivissa també s'intentarà trobar un centre escolar per a desenvolupar el programa. En el cas de no ser possible, l'alumnat podrà dur-ho a terme amb qualsevol infant de 4 a 9 anys.</p>	12
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	<p>L'estudiant haurà de desenvolupar un examen final de l'assignatura el qual consistirà en l'anàlisi i proposta d'intervenció d'un cas pràctic.</p>	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22118 - Dificultats Específiques d'Aprenentatge
Grup	Grup 10, 2S, Menorca
Guia docent	D
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Anàlisi de documents i treball previ a les sessions teòriques	Previ a cada sessió de videoconferència, l'alumnat, individualment, haurà de treballar els documents que la professora li vagi facilitant per tal de poder desenvolupar les activitats d'aprenentatge que es faran durant la sessió teòrica.	40
Estudi i treball autònom individual	Elaboració del quadern amic/ga lector/a	La finalitat d'aquesta eina és la de transferir els continguts teòrics de l'assignatura a la realitat pràctica viscuda al centre escolar. L'elaboració d'un Quadern d'Amic/ga Lector/aimplica un procés de reflexió pautada, amb una proposta d'índex compartida al Moodle, per tal de facilitar-ne el seu desenvolupament. Aquesta eina d'avaluació és recuperable, tot i que si es presenta el mes de juliol, l'única opció de qualificació és aprovat (5), o suspens (4).	66

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes a l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació d'un conjunt de procediments d'avaluació. A la taula que hi ha a continuació es descriu per a cada procediment d'avaluació si és o no recuperable, els criteris d'avaluació i el seu pes a la qualificació de l'assignatura. Mitjançant una tutoria inicial, la professora responsable de l'assignatura i l'alumne/a acordaran l'itinerari avaluatiu que s'aplicarà a petició de l'alumnat per a l'obtenció de la qualificació de l'assignatura. El "contracte pedagògic" haurà d'esser signat en un termini d'una setmana des de l'inici del semestre. Es proposen dos itineraris possibles, A i B, diferenciats quant a les activitats d'aprenentatge que seran avaluades, així com a la ponderació que tindrà cada activitat per a obtenir la qualificació de l'assignatura. Aquells alumnes que no hagin signat el contracte pedagògic en el termini establert, seran assignats automàticament a l'itinerari A. L'itinerari avaluatiu A es caracteritza per a una exigència quant a la presencialitat de determinades activitats i va dirigit a alumnes amb una dedicació a temps complet als seus estudis. L'itinerari avaluatiu B va dirigit a alumnes amb una dedicació parcial als estudis per motius de feina, responsabilitat familiar o altres circumstàncies que impedeixin l'assistència a classe. La signatura del contracte pedagògic per part de l'alumne implica un compromís de realitzar totes les activitats incloses a l'itinerari seleccionat, així com una obligatorietat a l'assistència a les activitats presencials, al cas de l'itinerari A, havent-se de justificar les absències.

Per a aprovar l'assignatura s'hauran d'haver aprovat totes les activitats plantejades per a cada itinerari formatiu. Per aprovar-les s'haurà d'obtenir com a mínim una puntuació de 5 sobre un total de 10. La nota final de l'assignatura serà la mitjana ponderada de la nota final de cada activitat. Les activitats suspeses o no presentades no es podran recuperar els dies de l'examen de juny i juliol. Les que es considerin superades podran ser qualificades amb nota numèrica sempre que s'hagin respectat els terminis d'entrega indicats; en el seu defecte únicament tindran dret a la qualificació màxima de 5. A l'itinerari presencial és obligatòria l'assistència a les classes pràctiques, com a mínim a un 80%. Es penalitzarà la no assistència disminuint la nota d'aquesta activitat. En canvi, no és obligatòria l'assistència a les teòriques, encara que es valorarà positivament. Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22118 - Dificultats Específiques d'Aprenentatge
Grup	Grup 10, 2S, Menorca
Guia docent	D
Idioma	Català

final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació. I a la inversa, les actituds positives vers l'assignatura, podran ser tinguents en compte a l'hora de determinar la qualificació final.

La presència d'errades ortogràfiques i/o gramaticals a qualsevol activitat acadèmica lliurada per l'alumnat serà qualificada negativament.

L'alumnat ha de ser conscient que, segons s'exposa al Reglament Acadèmic de la Universitat de les Illes Balears (Article 34), es penalitzaran les activitats fraudulentament durant el procés d'avaluació de l'assignatura; en particular la inclusió en un treball de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es facin passar com a propis de l'alumnat (plagi d'altres treballs, copiar i enganxar parts de contingut extret de la Xarxa en un treball sense citar les fonts, copiar treball d'Internet i entregar-los com a propis, etc.). Concórrer en un frau d'aquest tipus pot arribar a suposar, en funció de la gravetat del fet, l'automàtica qualificació de "suspens" (0,0) a la convocatòria anual.

Exposició dels continguts

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació (no recuperable)
Descripció	La metodologia emprada serà l'exposició teòrico-pràctica dels tots els continguts de l'assignatura (per part de la professora, professionals que actualment estiguin treballant la temàtica a desenvolupar o alumnat tutoritzat), amb el suport multisensorial necessari per a la seva comprensió. Aquestes sessions s'impartiran per videoconferència i, bàsicament, amb la metodologia "Flipped Classroom" amb la qual es pautarà a l'alumnat una sèrie de tasques prèvies a la sessió per a poder desenvolupar activitats d'anàlisi de casos pràctics i d'instruments d'avaluació de dificultats específiques d'aprenentatge; anàlisi i comentari d'articles relacionats amb l'assignatura; debat de material audiovisual relacionat amb les dificultats específiques d'aprenentatge; així com l'anàlisi dels dubtes que poden anar sorgint durant el treball grupal sobre l'anàlisi i la proposta d'intervenció amb un cas propi d'alumne/a amb dificultats en lectura, escriptura i/o matemàtiques. Durant aquestes sessions, també s'aplicaran qüestionaris on line per tal d'avaluar l'adquisició dels continguts teòrics més rellevants de l'assignatura. Les qualificacions dels qüestionaris, amb una puntuació de 10, seran considerades en la nota de l'examen final de l'assignatura, augmentant-la en un 0.5.
Criteris d'avaluació	Es tindrà en compte el treball de lectura i de reflexió individual previ a les sessions i la manera de compartir-ho amb la resta del grup. Així, es durà cert control de presencialitat mitjançant activitats que impliquen la participació de l'alumnat a classe; elecció de grups de manera aleatòria per a presentar el treball previ fet, o per a respondre preguntes treballades individualment o en petits grups, etc... S'aplicaran qüestionaris on line per tal d'avaluar l'adquisició dels continguts teòrics més rellevants de l'assignatura. Les puntuacions de 10 augmentaran en un 0.5 la nota de l'examen final.

Percentatge de la qualificació final: 5% amb qualificació mínima 10

Examen final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	L'estudiant haurà de desenvolupar un examen final de l'assignatura el qual consistirà en l'anàlisi i proposta d'intervenció d'un cas pràctic.
Criteris d'avaluació	Adequació a les respostes. Ús dels referents teòrics i reflexions fonamentades amb estudis científics. Originalitat i coherència en la creació de propostes d'intervenció. Consideració dels continguts bàsics de l'assignatura en l'anàlisi i intervenció.

Percentatge de la qualificació final: 45% amb qualificació mínima 5

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22118 - Dificultats Específiques d'Aprenentatge
Grup	Grup 10, 2S, Menorca
Guia docent	D
Idioma	Català

Elaboració del quadern amic/ga lector/a

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquesta eina és la de transferir els continguts teòrics de l'assignatura a la realitat pràctica viscuda al centre escolar. L'elaboració d'un Quadern d'Amic/ga Lector/aimplica un procés de reflexió pautada, amb una proposta d'índex compartida al Moodle, per tal de facilitar-ne el seu desenvolupament. Aquesta eina d'avaluació és recuperable, tot i que si es presenta el mes de juliol, l'única opció de qualificació és aprovat (5), o suspens (4).
Criteris d'avaluació	La finalitat d'aquesta eina és la de transferir els continguts teòrics de l'assignatura a la realitat pràctica viscuda al centre escolar. L'elaboració d'un Quadern d'Amic/ga Lector/aimplica un procés de reflexió pautada, amb una proposta d'índex compartida al Moodle, per tal de facilitar-ne el seu desenvolupament. S'avaluarà apartir d'una rúbrica dissenyada per tal efecte.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A continuació es descriuen uns recursos bibliogràfics orientatius que poden ésser d'utilitat a l'alumne per a completar i ampliar els continguts treballats a l'assignatura. Tot i així, s'aniran lliurant els documents necessaris per al treball de cada un dels blocs a partir de les pàgines web penjades a la plataforma de Campus Extens.

Bibliografia bàsica

Llibre/Manual

1. Rigo, E. (2006). Las dificultades de aprendizaje escolar. Manual práctico de estrategias y toma de decisiones. Barcelona: Ars Medica

Recull una proposta interdisciplinari integrada dels darrers enfocaments en relació al tractament de les dificultats d'aprenentatge. A més, aporta pautes d'intervenció per poder ser desenvolupades en el context escolar i familiar.

2. Bassa, R. (2015). El llenguatge oral i escrit a l'escola: bones pràctiques. UOC Editorial.

Revista

Journal of Learning Disabilities (LDX): proporciona sèries monogràfiques on es tracten temes en profunditat en el camp de problemes d'aprenentatge, articles amb extenses revisions bibliogràfiques, treballs teòrics, articles d'investigació qualitativa i quantitativa, així com articles d'intervenció. Editor: H. Lee Swanson University of California at Riverside, USA. Published by the Hammill Institute on Disabilities and SAGE

Bibliografia complementària

Al-Yagon, M., Cornoldi, C., Cabendish, W., Fawcett, A.J., Grünke, M., Jiménez, J.E., et alt. (2013). The Proposed Changes for DSM-5 for SLD and ADHD. International Perspectives—Australia, Germany, Greece, India, Israel, Italy, Spain, Taiwan, United Kingdom, and United States. Journal of learning Disabilities. January/February vol. 46 no. 1 58-72.

BOIB. Article 13.2 del decret 67/2008, de 6 de juny.

Cassany, D. (1993). Reparar l'escriptura. Barcelona: Graó/ICE UAB.

Cifuentes, P. Á., & Gómez, E. T. (2016). Comunidades de aprendizaje: actuaciones para el éxito académico y la transformación educativa. Padres y Maestros/Journal of Parents and Teachers, (367), 6-10

Coronado-Hijón, A. (2015). La evaluación educativa de las dificultades de aprendizaje: tendencias actuales EDUSK. Revista monográfica de educación skesis, 69 – 93

Coltheart, M. (1978). Lexical access in simple reading tasks. In: G. Underwood (Ed.), Strategies of Information Processing (pp. 15 -216). San Diego, CA: Academic Press.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22118 - Dificultats Específiques d'Aprenentatge
Grup	Grup 10, 2S, Menorca
Guia docent	D
Idioma	Català

- Coltheart, M., Curtis, B., Atkins, P. & Haller, M. (1993). Models of reading aloud: Dual-route and parallel-distributed-processing accounts. *Psychological Review*, 100, 589-608.
- Ferreiro, E. & Gómez, M. (1982). Nuevas perspectivas sobre los procesos de la lectura y escritura. Madrid: Siglo XXI
- Ferreiro, E. & Teberosky, A. (1981). Los sistemas de escritura en el desarrollo del niño. Madrid: Siglo XXI.
- Frith, U. (1980). *Cognitive Processes in Spelling*. London: Academic Press
- Frostig, M. & Muller, H. (1986). *Discapacidades específicas de aprendizaje en niños*. Madrid: Médica Panamericana.
- Daniel Gabarró B. y Conxita Puigarnau G. (1996). *Nuevas estrategias para la enseñanza de la ortografía*. Málaga: Ediciones Aljibe.
- García Vidal, J. (1989). *Manual para la Confección de Programas de Desarrollo Individual II*. Madrid: EOS.
- González-Pienda, J.A. & Núñez Pérez, J.C. (coord.) (1999). *Dificultades del aprendizaje escolar*. Madrid: Pirámide.
- González-Pienda, J.A., Núñez, J.C., Alvarez, L., y Soler, E. (Coord.) (2002). *Estrategias de aprendizaje. Concepto, evaluación e intervención*. Madrid: Pirámide.
- Hallahan & Kauffman, (1982). *Las dificultades en el aprendizaje*. Madrid: Anaya/2.
- Jiménez, J. E. (2012). Retos y perspectiva de la atención al alumnado con dificultades específicas de aprendizaje: hacia un modelo basado en la respuesta a la intervención. En Navarro, J; Fernández, M^a. T^a; Soto, F.J. y Tortosa F. (Coords.) (2012) *Respuestas flexibles en contextos educativos diversos*. Murcia: Consejería de Educación, Formación y Empleo. Recuperat de <http://diversidad.murciaeduca.es/publica.php>
- Jiménez, J.E., y Rodrigo, M. (1994). Is it true that the differences in reading performance between students with and without LD cannot be explained by IQ? *Journal of Learning Disabilities*, 27, 155-163.
- Jiménez, J.E., y García, A.I. (1999). Is IQ-achievement discrepancy relevant in the definition of arithmetic learning disabilities? *Learning Disability Quarterly*, 22, 291-301.
- Jiménez, J.E., y García, A.I. (2002). Strategy choice in solving arithmetic word problems: Are there differences between students with learning disabilities, G-V poor performance and typical achievement students? *Learning Disability Quarterly*, 25, 113-122.
- Jiménez, J.E., Ortiz, M.R., Rodrigo, M., Hernández-Valle, I., Ramírez, G., Estévez, A., et al. (2003). Do the effects of computer-assisted practice differ for reading-disabled children with or without IQ-achievement discrepancy? *Journal of Learning Disabilities*, 36, 4-47.
- Jiménez, J.E., Siegel, L.S., O'Shanahan, I., y Ford, L. (2008). The relative roles of IQ and cognitive processes in reading disability. *Educational Psychology*, 29, 27-43.
- Jiménez, J.E., Rodríguez, C., Guzmán, R., y García, E. (2010). Desarrollo de los procesos cognitivos de la lectura en alumnos normolectores y alumnos con dificultades específicas de aprendizaje. *Revista de Educación*, 353, 361-386.
- Jiménez, J. E. (2012). Retos y perspectiva de la atención al alumnado con dificultades específicas de aprendizaje: hacia un modelo basado en la respuesta a la intervención. Navarro, J; Fernández, M^a. T^a; Soto, FJ y Tortosa F.(Coords.), *Respuestas flexibles en contextos educativos diversos*. Murcia: Consejería de Educación, Formación y Empleo.
- Miranda, A. (1986). *Introducción a las dificultades de aprendizaje*. Promolibro. Valencia.
- National Joint Committee for Learning Disabilities (1988). Inservice programs in learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 21, 53-55.
- National Joint Committee on Learning Disabilities. (1998). Operationalizing the NJCLD definition of learning disabilities for ongoing assessment in schools. *Asha*, 40 (Suppl. 18)
- Nicasio García, J. (1995). *Manual de dificultades de aprendizaje. Lenguaje, Lecto-Escritura y Matemáticas*. Madrid: Narcea.
- Pearson, R. (2017). *Dislexia, una forma diferente de leer*. Barcelona: Paidós
- Rigo, E. (2006). *Las dificultades de aprendizaje escolar. Manual práctico de estrategias y toma de decisiones*. Barcelona: Ars Medica
- Sánchez, E. (1998). *Dificultats d'aprenentatge*. Barcelona: UOC.
- Santiuste, V. i Beltran, J.A. (Coord) (1998). *Dificultades de aprendizaje*. Madrid: Síntesis.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22118 - Dificultats Específiques d'Aprenentatge
Grup	Grup 10, 2S, Menorca
Guia docent	D
Idioma	Català

Sbert Rosselló, M. (2010). El meu nom, el meu món. Palma de Mallorca: INREVÉS edicions.
Teberosky, A. (1987). Psicopedagogia del llenguatge escrit. Barcelona: IME.
Teruel, J. y Latorre, A. (2014). Dificultades de aprendizaje. Intervención en dislexia y discalculia. Madrid: Pirámide

Altres recursos

Llocs web

1. Per a més informació sobre les Dificultats d'aprenentatge a nivell internacional: <http://www.ldonline.org/about/partners/njeld/archives>
2. Per a més informació sobre les el model RtI(Response to Intervetion), amb recursos per a docents i famílies:
<http://www.rtinetwork.org/>
<http://www.rti4success.org/>
<http://BuildingRTI.utexas.org>
3. Per a conèixer i compartir experiències d'aula entorn la lectura i escriptura: <http://apliense.xtec.cat/arc/ques-l-arc> L'ARC és un espai al servei dels mestres i del professorat per compartir propostes docents de qualitat associades a les competències bàsiques i al currículum que té les següents característiques:
És una plataforma per compartir experiències d'aula, on qui vol pot fer aportacions i tothom pot prendre, adaptar i utilitzar el que necessita.
Acull propostes de procedència i estils diversos per tal de respectar i donar suport a diferents sensibilitats i necessitats docents.
Utilitza el currículum com a organitzador de les propostes i, alhora, el posa en acció facilitant cerques a partir de continguts curriculars, de competències i de relacions interdisciplinàries.
4. Programa tutorial per a l'ensenyament de la lectura: Jiménez, J.E., Rodríguez, C., Crespo, P., Suárez, N., Guzmán, R., O'Shanahan, I., et al (2012). Letra: (www.programaletra.ull.es). Universidad de La Laguna.
5. Programa Glifing

